

Útinapló

A Bányavárosok, a Szepesség és Gömör kincsei

Határtalanul! kirándulás

2026.04.20.-23.

HAT-KP-1-2025/1-001798

Siklósi Táncsics Mihály Gimnázium és Általános Iskola

Kanizsai Dorottya Általános Iskolája

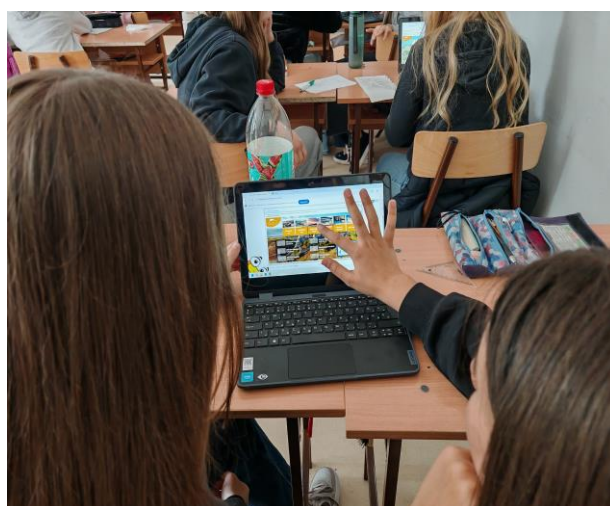
A KIRÁNDULÁS ELŐKÉSZÍTÉSE

Pályázati támogatás

A Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkárságának megbízásából a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt., mint támogató, pályázatot hirdetett a Határtalanul! program keretében a külföldi magyarsággal kapcsolatos ismeretek bővülésének elősegítésére. Iskolánk **HAT-KP-1-2025/1-001798** azonosítószámú pályázata **6.073.300.- Ft. támogatásban** részesült. A hetedikeseinknek szervezett 4 napos tanulmányi kirándulás a Felvidék bányavárosainak, a Szepesség és a Gömör kincseinek megismerésére irányult.

Előkészítő óra

Az utazást megelőzően előkészítő órákat tartottunk a kiránduláson résztvevő tanulók és kísérőik számára. Az órákon felhasználtuk a **Barangoló digitális tartalomtárát**, amely hasznosnak bizonyult a tanulók számára, és digitális formája révén közelebb hozta hozzájuk az információkat. A tanulók kiselőadásokat készítettek, valamint közösen szerkesztettek prezentációkat a felkeresendő helyszínek történelméről, építészetéről, kulturális értékeiről, a felvidéki magyarság múltjáról és jelenéről, valamint a palóc népcsoport hagyományairól.

Az órák során áttekintettük a határainkon túl élő magyarság számát, elhelyezkedésének történelmi okait, valamint a határon túli magyar közösségek földrajzi csoportosítását. Megválasztottuk a felmerülő kérdéseket, és tisztáztuk a félreértéseket. Az általános és globális információk ismertetése után a Felvidék földrajzi, történelmi sajátosságaira és jelenlegi helyzetére fókuszáltunk. Megismertettük a tanulókat Szlovákia etnikai összetételével, valamint a felvidéki magyarság helyzetével. A felkészülés során külön figyelmet fordítottunk a Felvidékhez kötődő jelentős magyar személyiségek életének és munkásságának megismerésére. A tanulók kutatómunkát végeztek többek között Balassi Bálint, Petőfi Sándor és Mikszáth Kálmán felvidéki kapcsolatairól, valamint irodalmi és történelmi jelentőségükről. Ismertetésre került a tanulmányi kirándulás részletes programja, valamint elindult a Határtalanul projekt is. A tanulók csoportokba szerveződtek, és minden csoport kapott egy-egy meglátogatandó helyszínt, amellyel kapcsolatban információkat kellett

gyűjteniük, majd azokat a többiek számára bemutatniuk. A projekthez tablókat és prezentációkat készítettek digitális eszközökkel vagy kézműves technikákkal, így saját kutatásuk alapján adták át a megszerzett tudást diáktársaiknak. A tabló és a prezentáció képezték a projekt végső produktumát.

Ezen túlmenően felkészültünk a felvidéki magyar iskola látogatására is. A tanulók közösen tervezték meg a "Nélküled" című dal előadását, és gyakorolták annak bemutatását. A tények ismertetése mellett drámajátékokkal készítettük fel a tanulókat az alapvető etikai viselkedési normákra és az autóbuszos utazás szabályaira.

A KIRÁNDULÁS

1. nap – 2026. április 20., hétfő

A Határtalanul! program keretében reggel indultunk el Siklósról. Elsőként **Somoskő várához** látogattunk. A bazaltvulkáni kúpon álló vár történetének megismerése mellett megfigyeltük a környék különleges bazaltképződményeit is. Megtudtuk, hogy a trianoni határ következtében a történelmi és kulturális szempontból összetartozó terület két ország részévé vált. Ezután a füleki várba utaztunk, ahol megismerkedtünk az erődítmény történetével és a török elleni végvári harcok jelentőségével. Felidéztük a végvári rendszer szerepét, és a történelemórákon tanultakat eredeti történelmi helyszínen elevenítettük fel.

Délután **Rozsnyó** történelmi belvárosában sétáltunk. Megtekintettük a főteret, az őrtornyot és a régi polgárházakat, miközben megismerkedtünk a város történetével és II. Rákóczi Ferenchez kapcsolódó emlékeivel.

Szállásunk **Krasznahorkaváralján**, közvetlenül Krasznahorka vára alatt volt. Megismerkedtünk a vár történetével és azzal is, hogy a 2012-es tűzvész súlyosan megrongálta, ezért jelenleg helyreállítás alatt áll. Este íjászbemutatót vettünk részt, majd a tanulók maguk is kipróbálhatták az íjászatot.

2. nap – 2026. április 21., kedd

A második napot **Zólyomban** kezdtük. A város a magyar irodalomtörténet szempontjából is jelentős, hiszen itt született Balassi Bálint, a magyar reneszánsz költészet egyik legnagyobb alakja. Felidéztük életét és munkásságát, és az irodalomórákon tanultakhoz személyes élményt kapcsolhattunk.

Ezután **Selmecebányára** látogattunk, amely évszázadokon át a magyarországi bányászat egyik fontos központja volt. Megismerkedtünk a város gazdag történelmi és kulturális örökségével, majd felkapaszkodtunk a híres Kálváriához, ahonnan gyönyörű panoráma nyílt a városra. A városnézés során felidéztük Petőfi Sándor és Mikszáth Kálmán selmecebányai kötődését is.

Este **kézműves foglalkozáson** vettünk részt. Megismerkedtünk a hagyományos gyékényszövés technikájával, majd saját kezűleg készítettünk anyák napi ajándékokat. A közös alkotás során a népi kézműves hagyományokkal is közelebbről megismerkedtünk.

3. nap – 2026. április 22., szerda

Késmárkon megtekintettük a híres evangélikus fatemplomot. Különleges élményt jelentett látni, hogy a templom jelentős része fából készült, hagyományos technikák alkalmazásával. A látogatás során megismerkedtünk a templom történetével és a térség vallási, kulturális örökségével. Tisztelegtünk Thököly Imre emléke előtt is, akinek személye szorosan kapcsolódik Késmárkhoz és a kuruc kor történetéhez. Ezután Lőcsére utaztunk. A történelmi belvárosban sétálva megcsodáltuk a műemléképületeket, és megismerkedtünk Lőcsei Pál mester munkásságával, aki a késő középkori magyar művészet egyik kiemelkedő alakja volt.

Délután a **Szlovák Paradicsom Nemzeti Parkban** túráztunk. Felkapaszkodtunk a Tamásfalvi-kilátóhoz, ahonnan lenyűgöző panoráma nyílt a környező hegyekre és szurdokokra. Vezetőnktől a terület élővilágáról is hallottunk, többek között arról, hogy az erdőkben barnamedvék is élnek. A közös túra jó lehetőséget adott a természet megismerésére és a közösségi élmények erősítésére.

Este **néptáncosok** érkeztek a szálláshelyünkre. Hagyományos gömöri táncokat tanultunk, majd a lépéseket közösen is kipróbáltuk. A program során megtapasztalhattuk, hogy a magyar népi kultúra a határon túl is élő és továbbadott hagyomány.

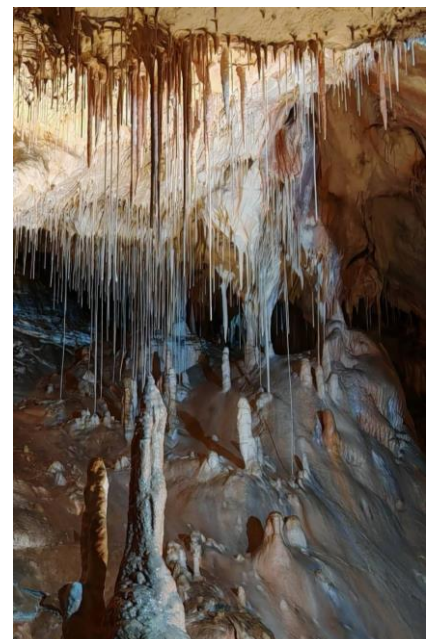

4. nap – 2026. április 23., csütörtök

A kirándulás utolsó napján a **dernei magyar tannyelvű iskolába** látogattunk. A vendéglátók nagy szeretettel fogadtak bennünket, forró teával és csokoládéval vártak. A helyi tanulók magyar nyelven mesét mondtak, verseket szavaltak, és bemutatták közösségüket. Megtudtuk, hogy az iskolába több hátrányos helyzetű magyar gyermek jár, akik számára az iskola nemcsak az oktatás, hanem a közösség és a magyar identitás megőrzésének fontos helyszíne is. Mi is készültünk a találkozóra: közösen elénekeltük a Nélküled című dalt. A közös éneklés megható pillanata volt a kirándulásnak, és erőteljesen kifejezte a magyarországi és külhoni magyar diákok összetartozását.

Az iskolai látogatás után a **Gombaszögi-cseppkőbarlanghoz** látogattunk. A vezetett túra során megismerkedtünk a karsztvidék kialakulásával és a barlang különleges képződményeivel. Különösen érdekesek voltak a hosszú, vékony, szalmacseppkőre emlékeztető képződmények. A túra egyik legemlékezetesebb pillanata az volt, amikor a vezető a barlang mélyén lekapcsolta a világítást, így néhány másodpercig teljes sötétségben tapasztalhattuk meg a föld alatti világ különlegességét.

Hazafelé a buszon felidéztek a kirándulás legfontosabb élményeit. A négy nap során a tanulók történelmi, irodalmi, művészettörténeti és természettudományos ismeretekkel gazdagodtak, ugyanakkor személyes élményeken keresztül ismerhették meg a Felvidék magyar történelmi és kulturális örökségét. A dernői magyar diákokkal való találkozás pedig különösen fontos tapasztalatot jelentett, hiszen közvetlenül élhették át a határon túli magyarsággal való összetartozás érzését.

logós-buszos kép

A KIRÁNDULÁS LEGÉRDEKESEBB PONTJAI

Látogatás a dernői Magyar Alapiskolában (Közös program külhoni csoporttal)

A kirándulás utolsó napján, **2026. április 23-án a dernői magyar tannyelvű iskolába** látogattunk, ahol a helyi közösség nagy szeretettel fogadta hetedik évfolyamos tanulóinkat. Érkezésünkkor forró teával és csokoládéval vártak bennünket, majd a helyi tanulók rövid műsorral készültek számunkra. Magyar nyelven mesét mondtak és verseket szavaltak, így betekintést nyerhettünk az iskola és a helyi magyar közösség életébe.

A helyi diákok bemutatkozását követően mi is előadtuk, amivel készültünk a találkozásra. Hetedik évfolyamos tanulóink közösen elénekelték a Nélküled című dalt. A közös éneklés különösen megható pillanata volt a programnak, amely az iskola igazgatóját és a jelenlévő pedagógusokat is mélyen megérintette. A dal közös előadása szimbolikusan is kifejezte a magyarországi és a külhoni magyar diákok összetartozását.

A látogatás során lehetőségünk nyílt arra is, hogy többet megtudjunk a dernői iskola tanulóiról és mindennapjairól. Megtudtuk, hogy az intézménybe több hátrányos helyzetű magyar gyermek jár. Az iskola számukra nem csupán az oktatás helyszíne, hanem fontos közösségi és megtartó közeg is, amely biztonságot nyújt, és hozzájárul a magyar nyelv, kultúra és identitás megőrzéséhez.

A találkozás különösen értékes tapasztalatot jelentett tanulóink számára, hiszen személyesen

találkozhattak a Felvidéken élő magyar kortársaikkal. A korábban tanórákon megismert „határon túli magyarság” fogalma ezáltal közvetlen, személyes élménnyé vált számukra. Megtapasztalhatták, hogy a magyar nyelv és kultúra az országhatárokon túl is élő és fontos része a közösségek mindennapjainak. A dernői látogatás a Határtalanul! program egyik legfontosabb elemét jelentette: lehetőséget teremtett a magyarországi és külföldi magyar fiatalok közötti személyes találkozásra, a közös kulturális értékek megélésére és a nemzeti összetartozás érzésének erősítésére. Az együtt töltött idő és különösen a Nélküled közös éneklése maradandó élményt jelentett tanulóink számára. A látogatás végén a vendéglátóktól meghatottan búcsúztunk el. A találkozás nemcsak kulturális és közösségi élményt nyújtott, hanem közelebb hozta tanulóinkhoz a külföldi magyarság mindennapjait, nehézségeit és értékeit is. Az együtt töltött délelőtt megerősítette bennünk azt az érzést, hogy a közös nyelv, kultúra és hagyományok az országhatárokon átívelő kapcsolatot teremtenek.

**Az adott település fejlesztése, hírneve öregbítése, vagy a magyarság fennmaradása érdekében
kiemelkedő tevékenységet folytató ismert, helyi személyekkel, csoportokkal való találkozás**

A kirándulás során több olyan programban is részt vettünk, amelyek révén közvetlenül találkozhattunk a Felvidék kulturális örökségét, hagyományait és közösségi értékeit aktívan őrző és továbbadó helyi emberekkel. Ezek az alkalmak különösen értékesek voltak, hiszen a tanulók nemcsak megtekinthették a térség kulturális kincseit, hanem személyes élményeken és aktív részvételen keresztül is megismerhették, hogyan élnek tovább a hagyományok a mai közösségekben.

Az első este a krasznahorkai szálláshelyünk udvarán íjászbemutatót vettünk részt. A bemutató során megismerkedtünk az íjászat hagyományaival és eszközeivel, majd a tanulók maguk is kipróbálhatták ügyességüket. A program játékos és élményszerű módon hozta közelebb a történelmi hagyományokat a diákokhoz.

A második este kézműves foglalkozáson vettünk részt, ahol megismerkedtünk a hagyományos gyékényszövés technikájával és annak népi kultúrában betöltött szerepével. A tanulók saját kezűleg készítettek anyák napi ajándékokat, így a hagyományos kézművességet nemcsak megfigyelhették, hanem maguk is kipróbálhatták. A közös alkotás egyszerre szolgálta a hagyományőrzést, a kreativitás fejlesztését és a közösségépítést.

A harmadik este néptáncosok érkeztek hozzánk, akik hagyományos gömöri táncokkal ismertettek meg bennünket. A bemutatót követően a tanulók maguk is megtanultak és eltáncoltak néhány jellegzetes lépést. A közös tánc során közvetlen tapasztalatot szerezhettünk arról, hogy a gömöri népi kultúra és a magyar néptánc hagyomány a határon túl is élő, továbbadott és közösségformáló érték.

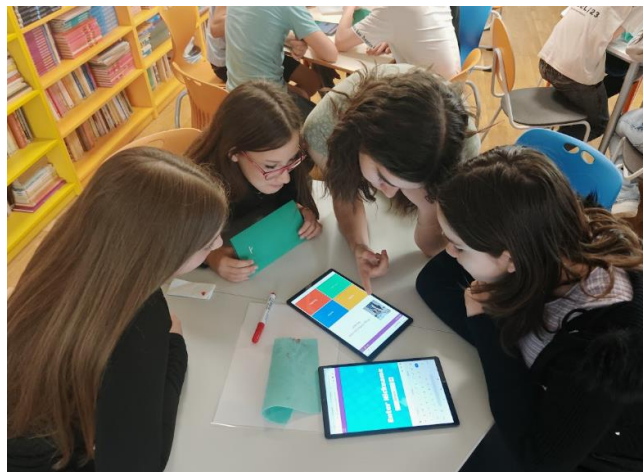

A három program különböző módon, mégis közös céllal járult hozzá ahhoz, hogy tanulóink közelebb kerüljenek a Felvidék kulturális örökségéhez. Az aktív részvételnek köszönhetően a hagyományőrzés nem pusztán bemutatott ismeret, hanem személyesen átélt élmény lett számukra.

A KIRÁNDULÁSON TÚL

Zárfoglalkozás

A kirándulást követően zárfoglalkozást tartottunk, amelynek keretében a hetedik évfolyamos csapatok egy izgalmas kvízversenyen mérhették össze tudásukat. A vetélkedő során számot adhattak a Felvidékkel, annak történelmével, természeti értékeivel, irodalmi emlékeivel és kulturális örökségével kapcsolatos ismereteikről, így a közösen átélt élmények tartós tudássá és maradandó emlékké válhattak.

Témanap a Nemzeti Összetartozás Alkalmából

Iskolánk minden évben méltó módon emlékezik meg a **Nemzeti Összetartozás Napjáról**, felidézve a trianoni békediktátum következményeit és annak történelmi jelentőségét, hogy a magyar nemzet jelentős része ma is az országhatárokon kívül él. 2026-ban a jeles alkalomhoz kapcsolódva egész napos témanapot szerveztünk, amelybe az iskola tanulói és pedagógusai is bekapcsolódtak.

A nap központi eseménye az ünnepi megemlékezés volt. A megemlékezésben kiemelt szerepet kaptak a Határtalanul! programban részt vevő tanulók, akik a felvidéki kirándulás során szerzett élményeikkel és tapasztalataikkal gazdagították a programot. Aktívan részt vettek a témanap előkészítésében és megvalósításában: voltak, akik szavalattal vagy énekkel kapcsolódtak be a műsorba, mások a műsor összeállításában és megtervezésében vállaltak szerepet, illetve a határon túli magyarságról készített

bemutatóval járultak hozzá az ünnepi programhoz. A műsort közös gondolkodás és felkészülés előzte meg. A tanulók nemcsak a verseket, szövegeket és dalokat sajátították el, hanem lehetőségük nyílt arra is, hogy elmélyítsék ismereteiket a trianoni eseményekről, a határon túl élő magyarság helyzetéről, valamint arról, mit jelent számunkra a nemzeti összetartozás.

Az előadás egyik meghatározó üzenete az anyanyelv megőrzésének és továbbadásának fontossága volt, amelyet különösen jól foglaltak össze a műsorban elhangzó dal sorai: „Megtanulom, megőrzöm Tanítom, továbbadom A szüleim nyelvét a gyerekeim hangján Elvenni nem hagyom...” A dal üzenete szorosan

kapcsolódott a témanap céljához: ráirányította a figyelmet arra, hogy a magyar nyelv, kultúra és hagyomány olyan közös értékek, amelyek az országhatárokon túl is összekötik a magyar közösségeket. Megható és elgondolkodtató műsorral készültek, amely dramatikus elemekkel, versekkel, dalokkal és közös énekléssel idézte meg a nemzeti összetartozás, a magyarság és az anyanyelv megtartó erejének gondolatát. A modern szemléletben megvalósított, ugyanakkor a hagyományos nemzeti értékeket középpontba állító előadás bensőséges, mégis felemelő hangulatot teremtett.

A Határtalanul! kirándulás személyes tapasztalatai különösen értékké tették a megemlékezést. A tanulók saját élményeiken keresztül tudtak beszélni a Felvidéken élő magyar közösségekről, a dernői magyar tannyelvű iskolában tett látogatásról és a külhoni magyar kortársakkal való találkozásról. A személyes élmények hitelesebbé és átélhetőbbé tették számukra a nemzeti összetartozás gondolatát, hiszen megtapasztalhatták, hogy a közös nyelv és kultúra valódi kapcsolatot teremt az országhatárokon túl élő

magyarok között is.

A témanap nem csupán történelmi megemlékezésként, hanem közösségépítő eseményként is fontos szerepet töltött be. A közös készülődés, az ünnepi műsor, az éneklés és a Határtalanul! program során szerzett élmények összekapcsolása lehetőséget adott arra, hogy a tanulók közösen gondolkodjanak nemzeti múltunkról és jelenünkről. Átélték, hogy bár földrajzi határok választanak el bennünket egymástól, a közös történelem, anyanyelv, kulturális örökség és hagyományok továbbra is erős köteléket jelentenek.

A Nemzeti Összetartozás Napja alkalmából szervezett témanap tartalmas és érzelmileg gazdag programot kínált iskolánk közösségének. A megemlékezés hozzájárult a tanulók nemzeti identitásának és összetartozástudatának erősítéséhez, valamint ahhoz, hogy a történelmi emlékezést a Határtalanul! program során szerzett személyes élményekkel és közösségi tapasztalatokkal kapcsolják össze.

MEGVALÓSULT MAGYARORSZÁG
KORMÁNYÁNAK TÁMOGATÁSÁVAL

2026.